#kunst & cultuur

Net als Bob Dylan, net als Andy Warhol: we leven vele levens

Thomas van Huut — 3 dagen geleden

deel tweet

Wie ben *ik*? Het mooiste antwoord op die vraag gaf Bob Dylan. Hij zei: *'Me? I can change during the course of a day. I wake and I'm one person, and when I go to sleep I know for certain I'm somebody else.'* Ik ben iemand die verandert, ik ben de hele tijd iemand anders. In de film *I'm Not There*, waar ik dit citaat voor het eerst hoorde, werd de zanger/dichter/muzikant/stem van een generatie gespeeld door zes verschillende acteurs – waaronder Christian Bale, Heath Ledger, de toen 14-jarige Marcus Carl Franklin en Cate Blanchett in een geweldige rol.

Tekst loopt door onder de video.

Trailer I'm Not There (2017) - regie Todd Haynes.

Ik sla een boek open, het is de stripbiografie die Typex maakte over *'de vele levens van Andy Warhol'*. De vijfhonderd pagina's zijn opgedeeld in tien 'albums', telkens in een andere tekenstijl. Het jonge moederskindje Andy, het rock-'n-roll-enigma 'Drella', de kwetsbare en getroubleerde man van na de aanslag op zijn leven: Andy Warhol was niet één iemand, hij was velen.

Tussen de pagina's vind ik een polaroidfoto van een paar maanden terug, toen we samen op de bank zaten te lezen. Ik was het moment vergeten, maar de foto brengt de warme herinnering levendig terug. Het jurkje dat je op de foto draagt, doet me denken aan de reis die we maakten door Japan. Ik zie de polaroid uit Amsterdam en zie ons lopen door neonverlichte straten in Tokio. Vroeger hield ik niet van lezen, nu verslind ik boeken. Ik ben nu iemand anders dan ik was in Japan – ik zit, met haar nat van de regen, in een koffiebar te zwoegen op dit Brainwash-stukje, maar ik ben tegelijk dezelfde. Wat geldt voor Bob en Andy, geldt voor iedereen: we veranderen, we leven vele levens.

"Wie ben ik? Het mooiste antwoord op die vraag gaf Bob Dylan. Ik ben iemand die verandert, ik ben de hele tijd iemand anders."

In al die veranderlijkheid biedt het lichaam vastheid, dat suggereert althans de titel van een expositie in Garage Rotterdam over het lijf: *The House Where You Live Forever*. De kunstwerken die er te zien zijn laten echter het tegenovergestelde zien: ons lichaam, het huis waarin we eeuwig wonen, is al net zo onvast. Sterker nog: in veel van de kunstwerken is niet eens een lichaam te zien, alleen de sporen van een lijf dat er ooit is geweest, zoals de zachte afdrukken op *de prachtige blauwe doeken van Sophie Dupont*, of *de beenvormige honingraat-omhulsels van Piotr Lakomy*.

Heel poëtisch is het werk van Heide Hinrichs. *Informal under the roof of your mouth* (2014) bestaat uit kleisteentjes in verschillende ronde vormen, op de muur erachter

worden vergelijkbare silhouetten geprojecteerd, op de achtergrond klinkt een rustige ademhaling. Hinrichs verwijst met haar vormen naar de ruimte in de mond tussen tong en gehemelte. De kunstenaar haalde inspiratie uit het Koreaanse fonetische Hangul-schrift, dat aan het begin van de 17e eeuw werd ontwikkeld. In het Hangul lijken de vormen van de medeklinkers op de vorm van de mond van de spreker bij het uitspreken van die medeklinker. De kleistenen maken niet duidelijk hoe de taal klinkt. Mondbewegingen mogen universeel zijn, ze kunnen vele klanken voortbrengen.

Tekst loopt door onder de afbeelding.

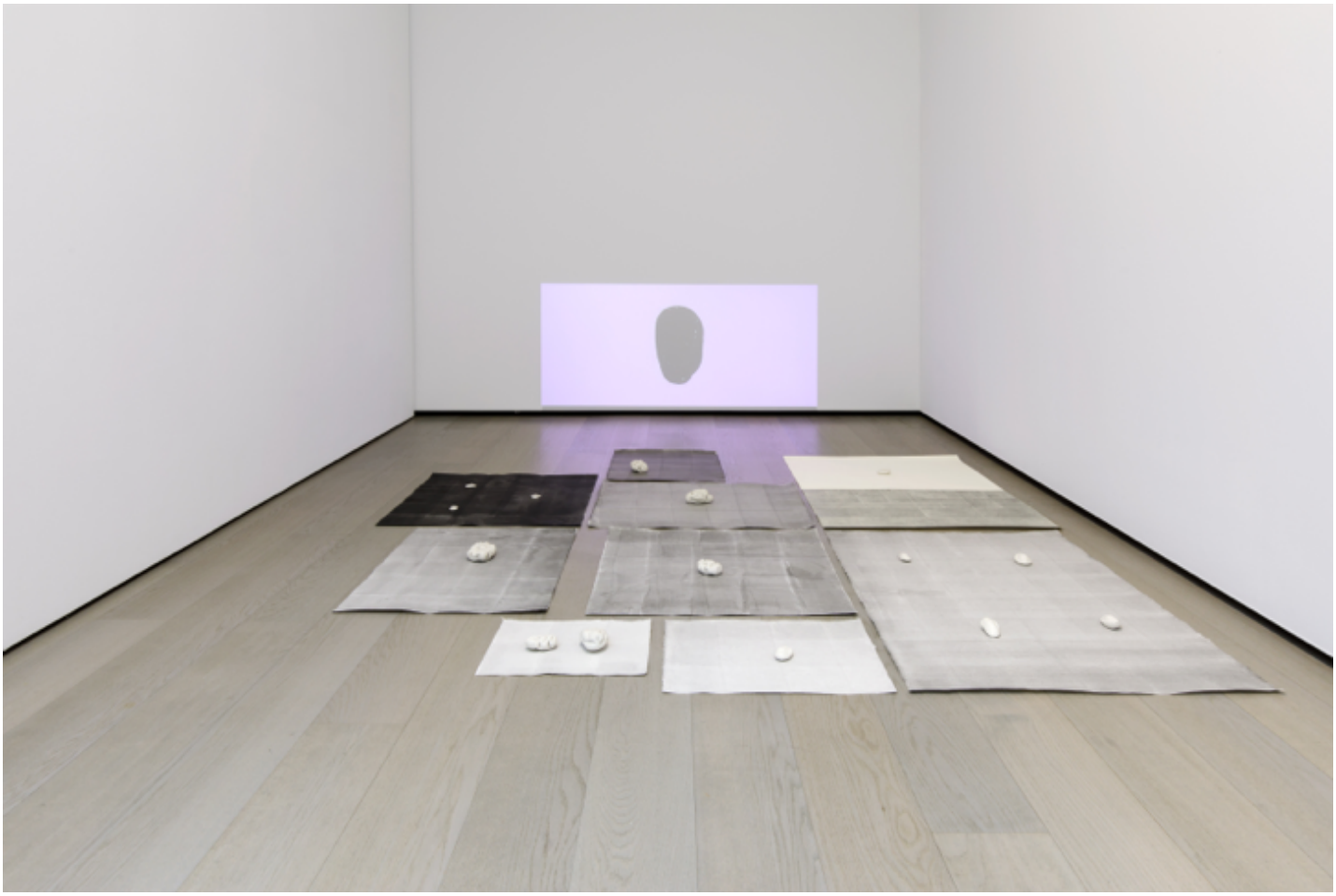

Informal under the roof of your mouth (2014) - Heide Hinrichs (foto: Aad Hoogendoorn).

Centraal in de ruimte staat een werk van Berlinde De Bruyckere. Dat laat wél een concreet lichaam zien, althans de helft ervan. Voor *Aanééngenaaid* (2016) heeft ze een wassen beeld van een onderlichaam gemaakt. Het zit op een houten sokkel, het bovenlijf is bedekt door een donkere jutten zak. Het maakt dat de persoon op de sokkel alleen tot je spreekt door de huid, niet met een gezicht. De magere enkels suggereren versleten gewrichten. De bloeddoorlopen huid benadrukt dat het een

kwetsbaar, oud lichaam is.

Tekst loopt door onder de afbeelding.

Aanééngenaaid (2016) - Berlinde De Bruyckere (foto: Aad Hoogendoorn).

Op de witte sokkel zie ik mijn eigen lichaam zitten. Misschien niet het lichaam dat ik had in Tokio, misschien niet mijn lichaam nu, maar wel het lichaam dat eens het mijne zal zijn.

Thomas van Huut
Kunstjournalist

menu

The House Where You Live Forever is tot en met 14 april te zien in *Garage Rotterdam*.

Like ons op facebook voor de meest verrassende artikelen

Brainwash
Like Page 59K likes

Een nepsteen in de woestijn: hoe verbeelding werkelijkheid wordt

Fuck fame. Haal het uiterste uit jezelf.

#kunst & cultuur

Een nepsteen in de woestijn: hoe verbeelding werkelijkheid wordt

Thomas van Huut — 9 maanden geleden

deel tweet

Onderweg, een rit van zo'n 35 kilometer, treffen ze zeker vijf borden: u nadert de meest gefotografeerde schuur van Amerika. 'Als je de borden eenmaal hebt gezien', zegt Murray Siskind tegen Jack Gladney, 'wordt het onmogelijk om de schuur nog te zien.'

De twee professoren, in Don DeLillo's roman *White Noise*, zullen straks niet het houten object in de woestijn zien, maar een collectief idee: de meest gekiekte schuur van Amerika. 'We zijn hier niet om een afbeelding vast te leggen', zegt Siskind, 'we zijn hier om een afbeelding in stand te houden. Iedere foto versterkt het aura. Voel je het Jack?' Door de schuur te bezoeken nemen ze vrijwillig deel aan een collectieve waarneming. 'Een bijna religeuze ervaring', zegt Siskind.

In de woorden van Siskind over het in stand houden van een afbeelding echoën de ideeën over hyperrealiteit van filosoof *Jean Baudrillard*. We leven in een wereld vol afbeeldingen, modellen, en ficties die lang niet altijd meer verwijzen naar de werkelijkheid, maar wel onderdeel zijn van die werkelijkheid. De (fictieve) labels vormen net zo goed de werkelijkheid.

Het idee van de schuur in *White Noise* is zo sterk omdat het herinnert aan wat we de hele tijd doen: aandacht geven aan iets waarvan we collectief verbeelden dat het van groot belang is. Deze maand lukte het mij niet om de bruiloft van de Britse prins Harry met actrice Meghan Markle te ontwijken. Ik keek naar de livestream en zag niet de kus, maar *'het huwelijk van de eeuw'*. Het lukt ook niet te ontsnappen aan het Eurovisie Songfestival. Ik zag niet de tenenkrommende acts, maar *'de grootste entertainmentshow op aarde'*.

Meegaan in de collectieve blik bleek telkens onvermijdelijk. Een bijna religieuze ervaring.

"We leven in een wereld vol afbeeldingen, modellen, en ficties die lang niet altijd meer verwijzen naar de werkelijkheid, maar wel onderdeel zijn van die werkelijkheid."

Ik moest aan die scène uit *White Noise* denken door een aangenaam verwarrend kunstwerk dat nu in het Frans Hals Museum te zien is: *Where's Rocky II?* van de Franse kunstenaar en filmmaker Pierre Bismuth (mede-scenarist van *Eternal Sunshine of the Spotless Mind*).

In *Where's Rocky II?* geeft Bismuth een privédetective de opdracht te zoeken naar een nepsteen die de Amerikaanse popartkunstenaar Ed Ruscha eind jaren zeventig in de Mojavewoestijn verstopte.

In zekere zin is Ruscha's kunstwerk het exact omgekeerde van de schuur uit de roman van DeLillo: nooit opgenomen in een catalogus met Ruscha's werk, waarschijnlijk amper gefotografeerd (al duikt hij even op in een BBC-documentaire over Ruscha).

Eigenlijk is het twijfelachtig of de steen die Bismuth zoekt überhaupt bestaat.

Wat de schuur en de steen gemeen hebben: het zijn ijzersterke ideeën, veel sterker dan hun fysieke verschijningsvorm.

Het spel met origineel en afbeelding krijgt in het werk van Bismuth nog een extra laag: in de installatie van zijn film die te zien is in het Frans Hals Museum blijft de film zelf buiten beeld. In plaats daarvan toont het museum een lange serie trailers voor *Where is Rocky II?* en een vitrine met daarin merchandise voor de documentaire.

Tekst loopt door onder de video.

Of de film als volledige versie bestaat weet ik niet zeker - er zijn *verschillende vertoningen* geweest, waarbij een *speelduur van 93 minuten* vermeld staat, maar ook dan kan het nog gaan over de sequentie van trailers zoals die in het Frans Hals te zien was.

Verwijzen de trailers naar een daadwerkelijk bestaande film over een daadwerkelijk bestaand kunstwerk? Ik kan het niet met zekerheid zeggen. (Lezers die een integrale versie van de film hebben gezien mogen me mailen!)

De nepsteen in Bismuths film fungeert als een *McGuffin*: een element in een verhaal dat de plot in gang zet, maar nooit concreet wordt. Op eenzelfde manier als het idee 'meest gefotografeerde schuur' in *White Noise* mensenmassa's naar een schuur trekt, en de trailers van Bismuths film in het Frans Hals mij aanzetten dit stukje te schrijven. Over een film die ik niet gezien heb, maar waar ik wel een idee van heb.

Thomas van Huut
Kunstjournalist

Meer weten?

Where is Rocky II? van Pierre Bismuth is tot en met 16 september te zien in het Frans Hals Museum Hal als onderdeel van de tentoonstelling *Rendez-vous met Frans Hals*.

Stay connected! Wekelijks antwoorden op de grootste vraagstukken van vandaag in je mailbox!

voer je e-mail adres in

aanmelden

Fuck fame. Haal het uiterste uit jezelf.

Happy End laat de absurditeit zien van een leven zonder toekomst